

Також проблематичною виявляється перевірка показань на місці злочину. Адже в умовах воєнного стану злочинці можуть швидко загинути, або покинути межі України.

Під час розгляду справ про грабіж або розбійний напад виникає необхідність у пред'явленні для впізнання осіб, які вчинили злочин, а також вилучених матеріальних цінностей чи грошових коштів, що в умовах воєнного стану також не завжди можливо провести в силу різних обставин.

Отже, можна зробити висновок, що розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із вчиненням грабежів та розбійних нападів в умовах воєнного стану, виділяються суттєвою специфікою, що зумовлюється складністю зібрання доказової бази по справі, а це, в свою чергу, викликає необхідність застосування специфічних тактик і методик для їхнього оперативного розслідування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінальний кодекс України: станом на 05.01.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2341-14> (дата звернення: 08.04.2022).

2. Конституція України : станом на 14.09. 2020 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 08.04.2022).

УДК 347.191

Похиленко І. С.

к.ю.н., доцент кафедри політичних наук і права, Київський національний університет будівництва і архітектури

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАХИСТ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», де відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України та статті 5 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено затвердити Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (далі - Указ). Відповідно до цього Указу, на період дії правового режиму воєнного

стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

З'ясуємо, яким чином це позначилось на захисті корпоративних прав. Захист корпоративних прав здійснюється у передбаченому законом порядку, тобто за допомогою застосування належних форми і способів захисту. Відповідно до статті 5 Господарського процесуального кодексу України «Способи судового захисту» господарський суд, здійснюючи правосуддя, захищає права та інтереси фізичних і юридичних осіб, державні та суспільні інтереси у спосіб, визначений законом або договором. У випадку, якщо закон або договір не визначають ефективного способу захисту порушеного права чи інтересу особи, яка звернулася до суду, суд відповідно до викладеної в позові вимоги такої особи може визначити у своєму рішенні такий спосіб захисту, який не суперечить закону. Зупинимось більш детально на способах визначених законом. Так, стаття 20 Господарського кодексу України містить перелік способів захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів, серед них, зокрема: визнання наявності або відсутності прав; визнання повністю або частково недійсними актів органів державної влади та органів місцевого самоврядування, актів інших суб'єктів, що суперечать законодавству, ущемлюють права та законні інтереси суб'єкта господарювання або споживачів; визнання недійсними господарських угод з підстав, передбачених законом; відновлення становища, яке існувало до порушення прав та законних інтересів суб'єктів господарювання тощо. Схожий перелік містять положення статті 16 Цивільного кодексу України.

Можемо зробити висновок, що в корпоративних спорах застосовуються різні цивільно-правові та господарсько-правові способи захисту порушених прав. В цьому аспекті цікавою є позиція І.В. Лукач [1, с. 23-24], яка визначає, що власне корпоративними способами захисту суб'єктивних прав та інтересів суб'єктів корпоративних прав (притаманними виключно або переважно корпоративному праву) є: 1) визнання недійсними рішень органів корпоративного управління акціонерного товариства (загальних зборів акціонерів, наглядової ради, виконавчого органу товариства); 2) визнання статуту та змін до статуту недійсними; 3) виключення учасника із товариства з обмеженою відповідальністю; 4) визнання судом правочину, щодо вчинення якого є заінтересованість, недійсним; 5) відшкодування збитків, завданих посадовими особами товариству.

В цьому аспекті цікавими є рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 16.03.2022 р. «Про внесення змін до Тимчасового порядку скликання та дистанційного проведення загальних зборів акціонерів та загальних зборів учасників корпоративного інвестиційного фонду» № 176 та «Щодо особливостей функціонування органів управління акціонерів акціонерного товариства на період дії воєнного стану» №177. Перше рішення доповнює Порядок новим розділом XXII. Особливості проведення зборів в період воєнного стану, відповідно до другого рішення у разі неможливості проведення загальних зборів акціонерів в період дії воєнного стану відповідно до Тимчасового порядку скликання та дистанційного проведення загальних зборів акціонерів та загальних зборів учасників корпоративного інвестиційного фонду:

- 1) загальні збори акціонерів акціонерного товариства мають бути проведені протягом 90 днів після завершення дії воєнного стану;
- 2) повноваження органів управління товариством, повноваження яких завершуються протягом строку дії воєнного стану, вважаються продовженими до дати завершення дії воєнного стану.

Заслуговує на увагу також Закон «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо зміни підсудності судів» (№ 7117) від 03.03.2022 р. Законом викладено норми Закону України «Про судоустрій і статус суддів» в редакції, яка забезпечуватиме функціонування судової влади у випадку виникнення надзвичайних обставин та воєнного стану.

Законом внесено зміни до частини сьомої статті 147 Закону, які передбачають можливість забезпечення належного функціонування судової влади у випадку виникнення надзвичайних обставин. Зокрема, передбачено, що у зв'язку зі стихійним лихом, військовими діями, заходами щодо боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами, робота суду може бути припинена з одночасним визначенням іншого суду, який буде здійснювати правосуддя на території суду, що припинив діяльність, та який найбільш територіально наближений до суду, роботу якого припинено, або до іншого визначеного суду, за рішенням Вищої ради правосуддя, що ухвалюється за поданням Голови Верховного Суду, а у разі неможливості здійснення Вищою радою правосуддя своїх повноважень – за розпорядженням Голови Верховного Суду.

Також набрав чинності Закон України від 15.03.2022 № 2129-IX, «Про внесення зміни до розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження». Однією з важливих змін цього Закону є заборона відкриття виконавчих проваджень та вжиття заходів примусового виконання рішень на території адміністративно-територіальних одиниць, які

тимчасово окуповані внаслідок військової агресії Російської Федерації, у період такої окупації.

Таким чином, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України питання захисту корпоративних прав в умовах воєнного стану стали актуальними та набули практичного значення. Проведене наукове дослідження на основі аналізу положень вітчизняного законодавства дало змогу розкрити його сутність та необхідність вдосконалення, адже ряд нормативних актів були прийняті вже в період збройного конфлікту. Зокрема, конкретизувати механізм дії органів державної влади, кореспондуючи законодавчі норми із відомчими нормативними документами уповноважених осіб, визначивши їх роль під час воєнного стану в державі.

Напрями подальших досліджень полягатимуть в удосконаленні законодавчого забезпечення питань захисту корпоративних прав в умовах воєнного стану та розробці рекомендацій органам державної влади.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лукач І.В. Господарсько-правове регулювання корпоративних відносин в Україні : теоретичні проблеми: автореферат дис. . д-ра юрид. наук : 12.00.04. Київ, 2016. 34 с.

УДК 343.971 (477)

Подковенко Т. О.

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри
теорії та історії держави і права,
Західноукраїнський національний університет*

БЕЗПЕКА ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ

Реалії сучасного життя, пов'язані з світовою пандемією, воєнною агресією росії проти України та світового демократичного порядку, демонструють потребу особливих гарантій безпеки як на національному так і на міжнародному рівнях, зумовлюють необхідність переоцінки багатьох аспектів суспільного життя. Підвищена актуальність вивчення сутності поняття «безпека» у контексті її світоглядно-філософського розуміння обумовлена низкою чинників. Серед них, зокрема, складність та суперечливість сучасних процесів трансформацій геополітичного та гео економічного простору, актуалізація необхідності розв'язання глобальних проблем безпеки,